

Notatark

Sagsnr. 00.01.00-A00-11-20

Sagsbehandler

Merete Valbak

Marts 2021

Bæredygtighedsværktøj til udendørs projekter i Hedensted Kommune

Hedensted Kommune har tilsluttet sig det nationale netværk DK2020, som er kommuner, der arbejder for at efterleve klimamålene i Parisaftalen. Når vi i kommunen starter forskellige udendørs projekter op, er det derfor oplagt at se på projektet gennem et par "bæredygtigheds-briller". Derfor er der lavet dette redskab, bestående af en række spørgsmål, som du som projektleder opfordres til at gå igennem – gerne sammen med din eventuelle projektgruppe.

Spørgsmålene er en hjælp til at vurdere de bæredygtige effekter af dit projekt. Både de positive og de negative. Svarene på spørgsmålene skal ikke afleveres eller godkendes, men kan drøftes mundtligt og/eller gemmes med dine øvrige projektdokumenter.

Eksempler på "udendørs projekter" er etablering af legepladser, nye byrum, rekreative områder, renovering af skolegården, arrangementer/ byfester, workshops/ aktiviteter osv.

Værktøjet kan også være nyttigt til strategiarbejde/ politikudvikling.

Spørgsmålene i skemaet skal besvares som en helhed. Dvs. hvis man får skabt en positiv effekt ved at arbejde med et af spørgsmålene, må det ikke give en afledt negativ effekt et andet sted. Det handler om at skabe merværdi, og om at højne bæredygtigheden.

Der vil være steder hvor et projekt har en negativ påvirkning på bæredygtigheden. Hvis det ikke er muligt at undgå, er det også et formål i sig selv, at få de negative effekter belyst.

Værktøjet er ikke i sig selv udtryk for et bestemt ambitionsniveau, men skal bruges til at opnå kommunens vision, strategier, politikker og planer indenfor bæredygtighed.

Spørgsmålene tager således udgangspunkt i FNs 17 verdensmål (SDG) og i Hedensted Kommunes Agenda 21 strategi, som Byrådet har vedtaget at arbejde efter. Verdensmålene har rigtig mange delmål. Det er ikke alle, der er med i nedenstående skema. Der kan være situationer hvor dit projekt går ud over de nævnte mål – i så fald skal du endelig tage dem med i din beskrivelse.

Vejledning til skemaet:

Kolonne 1 og 2: Viser mål, som vi ønsker at påvirke i en positiv retning. Er det tomt under Agenda 21 forholder du dig alene til verdensmål/delmål.

Kolonne 3: Specifikt spørgsmål til dit projekt set i forhold til målene- Med *kursiv* ses en overskrift. Herunder er der et eller flere delspørgsmål.

Kolonne 4: Her kan du notere fagspecialister, som du kan kontakte for sparring på, hvordan du kan bidrage til at nå et mål – eller hvordan du kan undgå negative konsekvenser.

Kolonne 5: Her vurderer du enten **God**, **Neutral**, **Negativ** eller **Ikke relevant** i forhold til selve spørgsmålet/-ene.. Svarer du god, neutral eller negativ, vil det være relevant at drøfte hvordan man kan forholde sig til udfordringen. "Ikke relevant" bruges, hvis du ikke vurderer, at indsatsen kan indgå i dit projekt. Hvis du svarer "Ikke relevant", skal du ikke gøre mere.

Verdensmål/delmål	Agenda 21	Spørgsmål	Hent sparring hos	Egen Vurdering/ noter
		<p><i>Lighed</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan dit projekt medvirke til at dårligt stillede borgere får adgang til ressourcer, som de ellers ikke har? (fx dyrkning i fælleshaver, hvis man ikke selv har en have. Leg med elektroniske værktøjer, selvom man ikke selv har nyeste iphone) 		
		<p><i>Fødevarer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi bidrage til lokal, bæredygtig fødevarerproduktion – fx gennem lokale salgskanaler? • Kan vi bidrage til dialog om bæredygtig dyrkning – fx gennem fælles dyrkning. • Kan spisesteder blive involveret i lokal/ bæredygtig brug af fødevarer? 		

<p>3 SUNDHED OG TRIVSEL</p> 		<p><i>Misbrug</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi skabe forhold til at forebygge og eller behandle stof og alkoholmisbrug? <p><i>Trafik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi bidrage til at nedbringe antal sårede og dræbte i trafikken? 		
<p>4 KVALITETS- UDDANNELSE</p> 		<p><i>Uddannelse/ dannelse</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi bidrage til dialog og viden om bæredygtig udvikling – også ud over Danmarks grænser? 		
<p>5 LIGESTILLING MELLE KØNNENE</p> 		<p><i>Ligestilling</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til ligestilling mellem køn? – fx inkludere piger i traditionelle drenge aktiviteter og omvendt. 		
<p>6 RENT VAND OG SANITET</p> 	<p>Mindskelse af miljøbelastningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at reducere forbruget af el, vand og varme 	<p><i>Rent vand</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi reducere vandforbruget? Fx ved at udnytte regnvand til vanding/ toiletforhold osv. 		
<p>7 BÆREDYGTIG ENERGI</p> 	<p>Mindskelse af miljøbelastningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at medvirke til at reducere trafikens miljøkonsekvenser, herunder støj, • at give mulighed for CO2-reducerende anlæg og adfærd 	<p><i>Bæredygtig energi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi producere grøn energi? • Kan vi spare på energien? – og/ eller vise løsninger på energibesparelser hjemme hos borgere • Kan projektet være laboratorium for udvikling af bæredygtig energi/ energibesparende udvikling? – evt. sammen med universiteter/ borgere. 		

<p>8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST</p> 		<p><i>Økonomisk vækst</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan vi få flere udsatte unge i arbejde? – fx ved at lave små-jobs/ klimajobs/ frivillige aktiviteter • Kan projektet bidrage til grøn omstilling i forbrug og produktion? – fx ved at lokale virksomheder deltager i laboratorier for udvikling. Fx ved at have fokus på privatforbrug ved at vise alternative muligheder. • Kan projektet bidrage til bæredygtig turisme? – fx ved at skabe muligheder for at turister ikke behøver køre i bil, når de er på ferie/ stille andre transportmidler til rådighed. Fx – ved at lave flere natur-tilbud til turister (også lokale turister) 		
<p>9 INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR</p> 		<p><i>Industri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til grøn omstilling hos virksomheder? <p><i>Infrastruktur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til grønnere infrastruktur. - fx optimere forhold for cyklister og gående. Fx optimere forhold for – og opfordre til elbiler 		
<p>10 MINDRE ULIGHED</p> 		<p><i>Ulighed</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til at reducere oplevelsen af ulighed? – fx ved at involvere grupper der sjældent bliver involveret i projektet og i beslutninger 		

<p>11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND</p> 	<p>Fremme af bæredygtig byudvikling og byomdannelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at medvirke til en handelsstruktur med lavere transportforbrug, • fremme adgangen til naturen fra byerne, • at skabe mere byliv og smukke omgivelser med lavere resourceforbrug 	<p><i>Bæredygtige bysamfund</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til at skabe billige og bæredygtige transportsystemer? – fx cykler, elbiler m.v. • Kan vi minimere miljøpåvirkningerne i byen og gøre byen mere bæredygtig? – fx forbrug af energi (gadebelysning), forbrug af pesticider, skabe indbydende områder til fællesskaber • Kan vi lave grønnere rum i byen, der indbyder til fællesskaber og øget biodiversitet og reducerede temperaturer om sommeren og hæver den om vinteren (hvilket fører til reduceret behov for varme og køling i bygninger) 		
<p>12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION</p> 	<p>Mindskelse af miljøbelastningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at medvirke til at reducere affaldsmængderne og øge genanvendelsen 	<p><i>Forbrug</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet påvirke madspild? • Kan projektet bidrage til at reducere affaldsmængden? • Kan projektet være med til et opfordre virksomheder til at agere bæredygtigt? • Kan projektet øge bæredygtighed i offentlige indkøb? – der hvor det offentlige har en rolle • Kan projektet udbrede forståelse for bæredygtig livsstil – fx gennem arrangementer og aktiviteter. Fx gennem de installationer/ anlæg der er. 		
<p>13 KLIMA-INDSATS</p> 	<p>Inddragelse af befolkningen og erhverslivet i det lokale Agenda 21 arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at øge bevidstheden om klima i relation til bæredygtighed, 	<p><i>Klimatilpasning</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til at reducere oversvømmelser? • Kan projektet medvirke til at opbygge viden og kapacitet til at imødegå klimaforandringer? – fx ved at invitere borgere og andre aktører til at lave løsninger og bidrage med viden. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • at engagere flere i lokal Agenda 21-arbejde, Agenda 21 strategi 2020-24 			
	<p>Fremme af biologisk mangfoldighed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at mindske brugen af miljøgifte og pesticider, • at sikre høj vandkvalitet i åer, søer og havet <p>Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21 arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at øge bevidstheden om klima i relation til bæredygtighed 	<p><i>Havet</i></p> <p>Hvis dit projekt har tilknytning til havet enten i form af fysisk nærhed eller vandløb, kan du med fordel forholde dig til nedenstående mere tekniske faktorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducerer projektet forurening i havet? • Beskyt og genopret økosystemer • Reducer forureningen af havet • Gør fiskeriet bæredygtigt • Forøg de økonomiske fordele ved bæredygtig brug af havets ressourcer • Styrk videnskab, forskning og teknologi til at gøre havene sundere 		
	<p>Fremme af biologisk mangfoldighed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at mindske brugen af miljøgifte og pesticider, • at muliggøre et alsidigt dyre- og planteliv i den store og lille natur, • at sikre høj vandkvalitet i åer, søer og havet 	<p><i>Økosystemer og biodiversitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet bidrage til at bevare og genoprette økosystemer på land og i ferskvand? • Kan projektet bidrage til genopretning eller etablering af skov? • Kan projektet beskytte biodiversitet og naturlige levesteder? • Kan projektet medvirke til at stoppe invasive arter fra at brede sig? 		

<p>16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER</p> 		<p><i>Fred og retfærdighed</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan projektet være med til at forebygge og bekæmpe vold, terrorisme og kriminalitet? – Kan der fx skabes mulige tilholdssteder for unge mennesker, som får ejerskab og sammenhold 		
<p>17 PARTNERSKABER FOR HANDLING</p> 	<p>Fremme af et samspil mellem beslutningerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at inddrage interesseorganisationer i Agenda 21 arbejdet, • at forankre organisationen bredt i kommunale ledelses- og styringssystemer for at sikre, at målene bliver virkeliggjort 	<p><i>Partnerskaber</i></p> <p>Denne indsats handler oprindeligt om internationale partnerskaber.</p> <p>I Hedensted Kommune fortolker vi mål 17 bredt, og tænker alle former for partnerskaber, der kan fremme bæredygtig udvikling.</p> <p>Tænk derfor over om dit projekt med fordel kan have nogle lokale partnerskaber, der kan medvirke til at øge virkningerne af projektet.</p>		